

Propunere de modificare a Propunerii Legislative 95/2014

La nouă ani după intrarea în vigoare a legii 344/2006 este nevoie de o reformare a reglementărilor privind finanțarea partidelor politice. Această nevoie este motivată de încrederea scăzută a populației în partidele politice și corectitudinea alegerilor, dar și recomandări ale organizațiilor internaționale care monitorizează alegerile și legislația electorală.

Propunerea Legislativă 95/2014 adresează cele două puncte de mai sus, încercând o reducere a dependenței dintre politic și mediul de afaceri, prin introducerea rambursării integrale a cheltuielilor de campanie și urmează recomandările comitetului GRECO al Consiliului Europei. Aceste modificări sunt de salutat, însă sunt însoțite de noi reglementări pe care le considerăm în contradicție cu spiritul legii și bunele practici internaționale.

Ne referim în primul rând la posibilitatea de a apela la **împrumuturi**. Partidele politice ar putea împrumuta sume foarte mari, pe perioade nelimitate, de la bănci, persoane juridice sau persoane fizice. Considerăm că împrumuturile, așa cum sunt reglementate în prezenta Propunere Legislativă sunt **o procedură contrară cu bunele practici internaționale** și susceptibilă de a crește corupția în viața politică.

În al doilea rând, introducerea **rambursării cheltuielilor de campanie** presupune finanțarea politicianilor cu sume importante de la bugetul de stat. Calculele făcute de noi arată că un buget aproximativ pentru alegerile parlamentare ar fi de aproximativ 30 milioane €. Alegerile locale ar putea ajunge până la un cost de 300 milioane €. Considerăm că, deși această propunere poate avea avantaje pe termen lung, conceptul ar fi trebuit pus în dezbateră publică pentru o perioadă mai lungă de timp, pentru ca opinia publică să înțeleagă și eventual să accepte cheltuielile propuse și rostul lor.

În al treilea rând, comparând cadrul legal propus de PL 95/2014 cu al altor țări cu sisteme asemănătoare – ca Franța sau Polonia – observăm o **discordanță în ceea ce privește plafoanele pentru donații**. Deși actuala Propunere Legislativă propune acoperirea aproape integrală a cheltuielilor partidelor politice, legislatorul nu a adaptat legislația pentru a reduce fondurile private de care ar dispune partidele politice. Considerăm că aceasta este o **problemă majoră** a PL 95/2014, care trebuie modificată pentru a reflecta intenția inițială a legislatorului – de a reduce corupția în viața politică și interdependența dintre politicieni și mediul de afaceri.

În contextul în care tot mai multe procese de corupție atrag atenția asupra unor practici de finanțare ilegală, considerăm că mai multă atenție trebuie acordată sancțiunilor asupra

partidelor politice. Pentru moment, doar cei găsiți responsabili de infracțiuni sunt sancționați. Considerăm că partidele care tolerează practici ilegale în domeniul electoral sau financiar nu trebuie subvenționate din bugetul de stat.

Dincolo de această Propunere Legislativă, voința de a investi în sistemul de partide trebuie însoțită și de voința de a investi în aspectele organizatorice care sunt afectate de restricțiile bugetare cu care s-a operat până acum în materie de alegeri. Atragem atenția în special asupra vechimii și inadecvării logisticii electorale. Rapoarte Autorității Electorale Permanente au subliniat în nenumărate rânduri că urnele, cabinetele de vot și alte elemente de logistică sunt în procent 90% în stare foarte proastă și nu sunt uniformizate la nivel național. Va fi greu de explicat alegătorilor de ce România își permite să finanțeze partidele politice însă nu își permite să achiziționeze material electoral ce îndeplinește standardele actuale.

Articolele din Propunerea Legislativă și amendamentele propuse

Articol PL 94/2015	Propunere modificare
Art 3 (1 ¹) Partidele politice pot contracta împrumuturi în bani numai prin acte autentice notariale, sub sancțiunea nulității absolute, însoțite de documente de predare-primire, în contract prevăzându-se modul și termenul de restituire al acestora.	Art 3 (1 ¹) Partidele politice pot contracta împrumuturi în bani numai prin bănci sau instituții de credit cu sediu în România. Partidele politice trebuie să declare la AEP toate împrumuturile și condițiile lor, precum și la Banca Națională a României. Partidele politice nu pot beneficia de condiții preferențiale din partea băncilor sau instituțiilor de credit.
Justificare	
<p>Conform Manualului OSCE pentru observarea finanțării campaniilor electorale¹ împrumuturile sunt permise în general în țări în care nu există limite pentru cheltuieli de campanie pentru partide sau candidați. Posibilitatea de împrumuta bani poate ajuta partidele sau candidații mici să finanțeze campanii, în speranța că acestea vor fi rambursate. Însă, conform aceluiași manual, în bunele practici internaționale sunt permise doar împrumuturile de la bănci sau instituții de credit și împrumuturi pe carduri de credit. OSCE consideră că împrumuturile de la persoane fizice sau juridice poate crește dependența de mediul de afaceri.</p> <p>Am introdus și limbaj referitor la declararea împrumuturilor, limbaj preluat din legislația spaniolă pentru finanțarea partidelor politice.</p>	

Articol PL	Propunere modificare
Art. 5. – (1) Donațiile primite de un partid politic într-un an fiscal nu pot depăși 0,025% din veniturile prevăzute în bugetul de stat pe anul respectiv.	Art. 5. – (1) Donațiile primite de un partid politic într-un an fiscal nu pot depăși 15,000 de salarii minime pe economie.
Justificare	
<p>Calculat plecând de la veniturile prevăzute în bugetul din 2014, suma pe care un partid politic o poate strânge prin donații într-un an este de aproximativ 25 de milioane de lei. În comparație, plafonul cheltuielilor pentru o campanie electorală prezidențială propus de amendamentele la această lege este de 19.5 milioane de lei. În condițiile în care cea mai mare parte a cheltuielilor partidului sunt subvenționate sau rambursate de stat, credem că este justificată reducerea semnificativă a plafonului pentru donații la aproximativ 15 milioane de lei. Suma a fost tradusă în salarii minime pe economie.</p>	

¹ <http://www.osce.org/odihr/elections/135516?download=true>

Articol PL	Propunere modificare
Art. 5. – (3) Donațiile primite de la o persoană fizică într-un an pot fi de până la 200 de salarii de bază minime brute pe țară, la valoarea existentă la data de 1 ianuarie a anului respectiv.	(3) Donațiile primite de la o persoană fizică într-un an pot fi de până la 50 de salarii de bază minime brute pe țară, la valoarea existentă la data de 1 ianuarie a anului respectiv.
Justificare	
<p>În contextul reducerii plafonului total pentru donații propunem și reducerea plafonului pentru donații individuale. Conform unui studiu al International Institute for Democracy and Electoral Assistance, dintre țările europene care prevăd în legislația lor plafoane pentru donații, doar Republica Moldova are un plafon comparabil cu al României. Toate celelalte țări care plafonează donațiile individuale se limitează la mai puțin de jumătate din limita României. Această reducere are și avantajul de a alinia limita maximă a donațiilor din România cu limita maximă din alte țări care au un sistem asemănător cu celui propus de amendamentele la această lege (Franța – 7500 euro, Polonia – 5290 euro). Propunem reducerea la 50 de salarii de bază pe an.</p>	

Articol PL	Propunere modificare
Art. 5. – (5) Donațiile primite de la o persoană juridică într-un an pot fi de până la 500 de salarii de bază minime brute pe țară, la valoarea existentă la data de 1 ianuarie a anului respectiv.	Se elimină
Justificare:	
<p>Conform IDEA, mai mult de 70% dintre țările europene interzic donațiile din partea firmelor care au contracte publice cu autoritățile. Însă această procedură nu elimină firmele care ar putea să se bucure de beneficii în contrapartidă pentru donațiile lor. Pentru a elimina aceste suspiciuni, recomandăm eliminarea posibilității donațiilor din partea persoanelor juridice. Cei care doresc să facă donații pot apela la procedura pentru persoane fizice.</p>	

Articol PL	Propunere modificare
Art. 5¹. – (1) Sumele de bani care fac obiectul împrumuturilor primite de către un partid politic într-un an fiscal nu pot depăși 0,025% din veniturile prevăzute în bugetul de stat pe anul respectiv.	Art. 5¹. – (1) Sumele de bani care fac obiectul împrumuturilor primite de către un partid politic într-un an fiscal nu pot depăși 10.000 de salarii de bază minime brute pe țară, la valoarea existentă la data de 1 ianuarie a anului respectiv.

Justificare

Conform OSCE împrumuturile sunt permise în general în țări în care nu există limite pentru cheltuieli de campanie pentru partide sau candidați. Acesta nu este cazul României, pentru că prezenta Propunere Legislativă introduce limite clare pe cheltuieli de campanie și finanțarea celor mai multe cheltuieli ale partidelor politice.

Pentru a reduce posibilitatea de folosire ilegală sumelor provenite din împrumuturi considerăm că trebuie redus considerabil plafonul pentru împrumuturi. Plafonul pe care îl considerăm rezonabil este de 10.000 de salarii minime pe economie adică 97.500.000 lei anual. Această sumă este echivalentă cu jumătate din costurile permise pentru o campanie electorală prezidențială.

Articol PL	Propunere modificare
Art. 5¹. (2) Sumele de bani care fac obiectul împrumuturilor primite de către un partid politic de la o persoană fizică într-un an pot fi de până la 200 de salarii de bază minime brute pe țară, la valoarea existentă la data de 1 ianuarie a anului respectiv.	Se elimină
Justificare: În bunele practici internaționale sunt permise doar împrumuturile de la bănci sau instituții de credit și împrumuturi pe carduri de credit. OSCE consideră că împrumuturile de la persoane fizice sau juridice poate crește dependența de mediul de afaceri.	

Articol PL	Propunere modificare
Art. 5¹. (3) Sumele de bani care fac obiectul împrumuturilor primite de către un partid politic la o persoană juridică într-un an pot fi de până la 500 de salarii de bază minime brute pe țară, la valoarea existentă la data de 1 ianuarie a anului respectiv.	Se elimină
Justificare: În bunele practici internaționale sunt permise doar împrumuturile de la bănci sau instituții de credit și împrumuturi pe carduri de credit. OSCE consideră că împrumuturile de la persoane fizice sau juridice poate crește dependența de mediul de afaceri.	

Articol PL	Propunere modificare
<p>Art. 5². – (2) Donațiile în bani cu sarcina de a achiziționa clădiri cu destinația de sediu al partidului politic sunt exceptate de la condițiile prevăzute la art. 5 alin. (3), (5), (7) și (8).</p> <p>(3) Partidul politic are obligația de a îndeplini sarcina prevăzută la alin. (2) în termenul și condițiile prevăzute de contractul de donație.</p>	Se elimină
<p>Justificare</p> <p>Considerăm că nu se justifică eliminarea din condițiile de plafonare a donațiilor care au ca obiectiv cumpărarea de imobile pentru sediile partidelor politice. Eliminarea acestui plafon poate alimenta o mascare a donațiilor ce depășesc plafonul în donații al căror scop declarat este cumpărarea de sedii. În plus, prevederea care ar fi modificată de acest amendament nu a fost criticată de nici o instituție internațională de monitorizare. De reținut și că partidele politice pot primi sedii de la autoritățile locale.</p>	

Articol PL	Propunere modificare
<p>Art. 7. – (3) Suma totală primită de un partid politic ca donații confidențiale nu poate depăși echivalentul a 0,006% din veniturile prevăzute în bugetul de stat pe anul respectiv.</p>	Se elimină
<p>Justificare</p> <p>Sistemul de donații confidențiale scade nivelul de transparență al finanțării partidelor politice. Partidele politice țin evidența identității donatorilor, însă donatorii pot să ceară ca donațiile lor să nu fie publicate în Monitorul Oficial. Deși rapoartele GRECO nu fac recomandări ferme împotriva confidențialității donațiilor, acestea notează că transparența finanțării partidelor politice are ca scop de a informa publicul asupra unor posibile influențe indezirabile asupra partidelor politice².</p>	

² Raportul Fighting Corruption, Political Funding, Thematic Review of GRECO's Third Evaluation Round, p. 11 - http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/general/DOUBLET_EN.pdf

Articol PL	Propunere modificare
<p>Art. 9. - (1) Partidele politice au obligația de a publica în Monitorul Oficial al României, Partea I, lista persoanelor fizice și juridice care au făcut în anul fiscal precedent donații a căror valoare cumulată depășește 10 salarii de bază minime brute pe țară, lista persoanelor fizice și juridice care au acordat împrumuturi a căror valoare depășește 100 de salarii de bază minime brute de țară, precum și suma totală a donațiilor confidentiale, respectiv suma totală a împrumuturilor cu o valoare de sub 100 de salarii de bază minime pe țară primite, până la data de 30 aprilie a anului următor.</p>	<p>Art. 9. - (1) Partidele politice au obligația de a publica în Monitorul Oficial al României, Partea I, precum și pe site-urile internet ale partidelor, lista persoanelor fizice și juridice care au făcut în anul fiscal precedent donații a căror valoare cumulată depășește 10 salarii de bază minime brute pe țară, lista băncilor sau instituțiilor de credit care persoanelor fizice și juridice au acordat împrumuturi a căror valoare depășește 100 de salarii de bază minime brute de țară, precum și suma totală a donațiilor confidentiale, respectiv suma totală a împrumuturilor cu o valoare de sub 10 de salarii de bază minime pe țară primite, până la data de 30 ianuarie a anului următor.</p>

Justificare

Am eliminat limbajul referitor la persoanele juridice.
Pentru a păstra coerența cu articolul 7.3 am introdus obligativitatea de a publica în Monitorul Oficial al României și pe site-urile partidelor politice lista tuturor donatorilor. Această măsură va crește gradul de transparență al finanțării partidelor.

Articol PL	Propunere modificare
	<p>După Art 36. (6) se introduce text nou : Documentele și informațiile care au stat la baza rezultatelor controalelor efectuate de către Autoritatea Electorală Permanentă se pun la dispoziția publicului, la sediile Autorității Electorale Permanente.</p>

Justificare

Informațiile privind finanțarea partidelor politice sunt informații de tip public (cu excepția datelor confidentiale). În momentul de față nu există nici o posibilitate de a monitoriza acțiunile AEP privind controlul financiar. O asemenea măsură ar putea crește gradul de transparență al AEP.

Articol PL	Propunere modificare
	Text nou Art. 14 (1)¹. – Partidele politice afectate de condamnări privind infracțiuni electorale, conform Codului Penal 2014, Titlul IX, sau condamnări privind infracțiuni financiare sunt excluse de la distribuția subvenției de la bugetul de stat pe o perioadă de 1 până la 5 ani.
Justificare	
Deși există tot mai multe cazuri implicând responsabili politici în acuzații de infracțiuni electorale sau financiare, condamnările nu au efect vizibil asupra partidelor politice. Considerăm că partidele care tolerează practici ilegale nu trebuie subvenționate de către bugetul de stat.	

Articol PL	Propunere modificare
Art. 36¹. – (1) Situațiile financiare anuale întocmite de partidele politice care primesc subvenții de la bugetul de stat sunt supuse auditului statutar, care se efectuează de către auditorii statutari, persoane fizice sau juridice autorizate, în condițiile legii.	Art. 36¹. – (1) Situațiile financiare anuale întocmite de partidele politice care primesc subvenții de la bugetul de stat și rambursările sumele aferente cheltuielilor efectuate în campania electorală sunt supuse auditului statutar, care se efectuează de către auditorii statutari, persoane fizice sau juridice autorizate, în condițiile legii.
Justificare	
Atât partidele care primesc subvenții de la bugetul de stat, cât și cele care primesc rambursări pentru cheltuielile de campanie trebuie supuse unui audit.	

Articol PL	Propunere modificare
Art. 41. – (5) Aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (1) și (2) se prescrie în termen de 3 ani de la data săvârșirii faptelor.	Art. 41. – (5) Aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (1) și (2) se prescrie în termen de 5 ani de la data săvârșirii faptelor.
Justificare	
Ținând cont de durata lungă a procedurilor judiciare considerăm că perioada de prescripție trebuie să fie de mai mult de 3 ani, pentru a permite finalizarea posibilelor contestații în justiție.	

Articol PL	Propunere modificare
<p>Art. 41. - (2) Constituie contravenții, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate, potrivit legii penale, infracțiuni, și se sancționează cu amendă de la 15.000 lei la 50.000 lei încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 3 alin. (2)-(5), art. 20 alin. (2), art. 23, art. 23¹, art. 23², art. 30, art. 31, art. 35¹ alin. (2) -(4), art. 36¹, 38 alin (1), (2) și (5), art. 38² alin. (1), (2), (3) și (5) și art. 39 alin. (2).</p>	<p>Art. 41. - (2) Constituie contravenții, dacă nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate, potrivit legii penale, infracțiuni, și se sancționează cu amendă de la 15.000 lei la 50.000 lei încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 3 alin. 1¹, 1², 1³, (2)-(5), art. 20 alin. (2), art. 23, art. 23¹, art. 23², art. 30, art. 31, art. 35¹ alin. (2) -(4), art. 36¹, 38 alin (1), (2) și (5), art. 38² alin. (1), (2), (3) și (5) și art. 39 alin. (2).</p>
<p>Justificare</p> <p>Neregulile privind procedurile legate de împrumuturi nu erau incluse în amendamente.</p>	